

Slovensko dostane takmer 4,4 mld. eur

Európska komisia prvého júna oznámila, že výška obálky pre poľnohospodárstvo v rámci dlhodobého rozpočtu EÚ na roky 2021 – 2027 bude 365 miliárd eur v bežných cenách. Predstavuje to 28,5 % z celkového rozpočtu EÚ v budúcom sedemročnom období. Slovensko pre agrosektor dostane 4,388 miliardy eur.

Z celkovej sumy 365 miliárd eur je väčšina (265,2 miliardy eur) určená na priame platby, 20 miliárd eur pôjde na opatrenia na podporu trhu a 78,8 miliardy eur bolo vyčlenených na rozvoj vidieka. Dalších 10 miliárd eur bude k dispozícii na podporu špecifického výskumu a inovácií v oblasti potravín, poľnohospodárstva, rozvoja vidieka a biohospodárstva.

Slovensko by malo dostať celkovo 4,388 miliardy eur, z čoho 2,753 miliardy eur v podobe priamych platieb, 41,2 milióna eur na podporu trhu a 1,593 miliardy eur na rozvoj vidieka.

Komisia zároveň zverejnila aj hlavné priority modernejšej a zjednodušenej spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ. Hlavnými prvkami návrhu EK na zmodernizovanú a zjednodušenú agropolitiku sú nový spôsob práce, spravodlivejšie zacielenie finančnej podpory, vyššie ambície v oblasti životného prostredia a klímy a väčšie využívanie znalostí a inovácií.

Nový spôsob práce znamená, že členské štáty budú mať väčšiu flexibilitu, pokiaľ ide o spôsob využívania pridelených prostriedkov. Budú môcť navrhnúť špeciálne prispôsobené programy, ktoré zareagujú na obavy poľnohospodárov a širších vidieckych spoločností. Budú mať možnosť previesť až 15 % pridelených prostriedkov z priamych platieb na rozvoj vidieka (a naopak). Komisia bude schvaľovať každý plán s cieľom zabezpečiť súlad a ochranu jednotného trhu a bude monitorovať výkon každej krajiny a jej pokrok pri dosahovaní dohodnutých cieľov.

Spravodlivejšie zacielenie podpory zase znamená, že priame platby budú aj naďalej dôležitou súčasťou agropolitiky. Priorita bude venovaná podpore malých a stredných agropodnikov, ktoré tvoria väčšinu poľnohospodárskeho odvetvia EÚ, a pomoci mladým poľnohospodárom. EK chce aj naďalej dosahovať spravodlivejšie rozdelenie priamych platieb medzi členské štáty prostredníctvom externej konvergencie.

Priame platby poľnohospodárom sa od 60.000 eur znížia, stropom pre platby bude 100.000 eur na poľnohospodársky podnik. Náklady práce budú plne zohľadnené, čo má zaistiť spravodlivejšie rozdeľovanie platieb. Malé a stredné agropodniky dostanú vyššiu podporu na hektár a členské krajiny budú musieť vyčleniť aspoň 2 % prostriedkov na priame platby na pomoc začínajúcim mladým poľnohospodárom. Tieto nástroje bude dopĺňať finančná podpora na rozvoj vidieka a iné opatrenia na uľahčenie prístupu k pôde a prevodom pôdy.

Vyššími ambíciami v oblasti životného prostredia a klímy v podobe podpory príjmov poľnohospodárov chce eurokomisia čeliť klimatickým zmenám, zaistiť zachovanie prírodných zdrojov, biodiverzity a biotopov. Priame platby budú podmienené aj zvýšenými požiadavkami v oblasti životného prostredia a klímy. Aspoň 30 % každého národného prídeltu na rozvoj vidieka sa podľa návrhov EK vyčlení na opatrenia v oblasti životného prostredia a klímy. Komisia očakáva, že až 40 % z celkového rozpočtu európskej agropolitiky pôjde na opatrenia v oblasti klímy. Členské štáty okrem možnosti previesť 15 % medzi piliermi budú mať aj možnosť previesť ďalších 15 % z prvého do druhého piliera na výdavky na opatrenia v oblasti klímy a životného prostredia.

Väčšie využívanie znalostí a inovácií v optike EK znamená, že modernizovaná agropolitika bude využívať najnovšie technológie a inovácie, čím pomôže poľnohospodárom na poliach aj verejnej správe. Tomuto cieľu má napomôcť rozpočet vo výške 10 miliárd eur z programu Európsky horizont zaoberajúci sa výskumom a inováciami v oblasti potravinárstva, poľnohospodárstva, rozvoja vidieka a biohospodárstva. Podpora je určená pre členské štáty aj pri využívaní veľkých dát a nových technológií v oblasti kontroly a monitorovania (napríklad satelitné overenie veľkosti agropodnikov v prípade žiadostí o priame platby) a pre zintenzívnenie digitalizácie vidieckeho života.

